



‘Laat-me-er-dit-van-zeggen’

Grammaticale bijzonderheden van het Surinaams-Nederlands

Dat Surinamers woorden hebben als *buitenvrouw*, *schaafijs* en *doekoe* is inmiddels wel bekend, maar ook op grammaticaal gebied wijkt het Surinaams-Nederlands af van het Standaardnederlands. “Vóór je haar is grijs, ga ik chef worden!”

NICOLINE VAN DER SIJS

“Meisje, heb je d'r gezien. Baya, ze heeft kapsones hoor, zó vrijpostig!” “Jongen, heb je die auto van die man gezien: het is groot hoor.” “Man, je liegt hoor. Kijk wie is gekomen, die lastige man. Mi-jesus, ik hoop niet dat hij lang blijft, hoor.” “Isgoeddan, ik ga, blijft u goed hoor.”

Zelfs als je een eventueel accent buiten beschouwing zou laten, weet iedereen die de bovenstaande

zinnestjes op straat opvangt, direct dat hier Surinamers aan het woord zijn. Waaraan herkennen we dat eigenlijk zo snel? De zinnen bestaan toch uit gewone Nederlandse woorden?

Buitenvrouw

Wat is dat Surinaams-Nederlands eigenlijk voor taal? Het is het Nederlands dat sinds 1667 in Suriname gesproken wordt, en dat ‘gesurinamiseerd’ werd onder invloed van de negentien andere talen die in Suriname gesproken worden, vooral het Sranan, de belangrijkste contacttaal tussen de Surinaamse bevolkingsgroepen.

In het onderzoek naar het Surinaams-Nederlands is de meeste aandacht van oudsher uitgegaan naar de bijzondere woorden die in Suriname zijn ontstaan. Deze zijn uitgebreid beschreven door de taalkundigen J. van Donselaar en Renata de Bies. Sommige van die woorden zijn inmiddels ook in de Lage Landen bekend, denk aan *buitenvrouw*, *hosse-len*, *schaafijs* en *kousenband* (de groente), of de jongerenwoorden *doekoe* (‘geld’), *pata's* (‘schoenen’) en *sma(tje)* (‘meisje’).